

הנחיה לרופאי המשפחה – אישורים רפואיים

רופאי המשפחה¹ נדרשים פעמים רבות לבקשות של מטופלים לאישורים רפואיים, הנדרשים מטעם גורמים מחוץ לקופה, ולעתים מטעם רופאים עמיתים.

ראשית חשוב לציין, כי לרופא שיקול הדעת, האחראיות והזכות לשיקול האם לחתום על טופס אישור רפואי, בהתאם למידת היכרותו עם המטופל ושיקול דעתו הרפואי/מקצועי. בכל מקרה בו מתבקש אישור רפואי על ידי המטופל, ולדעת הרופא אין מקום למלא את הטופס, ימסור הרופא למטופל סיכום מידע רפואי, על פי מידת היכרותו עם המטופל.

יחד עם זאת, למען הסדר הטוב ולמען גישה אחידה בסיסית מעבר להבדלים בין רופאים שונים, מצאנו לנכון להנחות ולהבהיר:

1. לפי החוק, על הרופא המטפל לתת:

- אישורים הנדרשים לצורך רפואי, כגון האישורים המפורטים בחוק ביטוח בריאות ממלכתי (ר' נספח

מס' 1, יודגש כי אין מדובר ברשימה סגורה).

- אישורי מחלה (לפי חוק ותקנות דמי מחלה)

- אישור להעסקת בני נוער (לפי חוק עבודת נוער)

בנוסף הוסדרו ע"י הקופה, אישורים נוספים בסל הקופה, הניתנים תמורת גביית תשלום:

- מתן אישור לחידוש רישיון נהיגה

- מתן אישור לחידוש רישיון נשק

- מתן אישור לחידוש רישיון כלי שייט

- מתן אישור לחידוש רישיון טייס (ע"י רופא שהוסמך לכך בלבד)

¹ המסמך מיועד לרופאות ולרופאים, ועניינו מטופלות ומטופלים; מנוסח בלשון זכר מטעמי נוחות בלבד.

- מתן אישור לצלילה (ע"י רופא שהוסמך לכך בלבד).

במקרים בהם הנכם מתבקשים לאישור אחר, שאינו נכלל בחוק ואינו לצרכי ריפוי, כגון אישורים המתבקשים בקשר לאירועי ספורט, הליכים קוסמטיים, תכניות ריאליטי וחברות הפקה, התנדבות בגופים שונים וכיו"ב, המלצת הקופה לרופאים הינה לנפק למטופל **סיכום מידע רפואי** עדכני.

2. קביעת כשירות של מטופלים לפעילות ספציפית, עבודה מקצועית או תפקיד מסוים, עפ"י רוב אינה בתחום התמחותו של רופא המשפחה.

גם בבקשות מסוג זה מומלץ לרופא המשפחה לנפק **סיכום מידע רפואי** עדכני.
- במידה ומקום עבודה דורש מהמטופל אישור על כשירות לתפקיד מסוים, ניתן להפנותו להערכת רופא תעסוקתי.

- לאחרונה משרד הרישוי הוסיף ל"טופס הירוק" סעיף בו נדרש רופא המשפחה לחוות דעתו על אי/מניעה לכשירות לנהיגה – המלצת הקופה הינה להימנע מלחתום על סעיף זה ולא לחוות דעה בסוגיית כשירות לנהיגה.

3. מטופל שמתבקש ע"י רופא אחר לאישור רופא המשפחה על כשירותו לעבור פרוצדורה רפואית ספציפית (טיפול שיניים, ניתוח קטרקט וכד') – מומלץ לנפק **סיכום מידע רפואי** עדכני בלבד. על הגורם הרפואי המבקש להחליט בעצמו לגבי הפרוצדורה שבתחומו. במידה וקיים מצב רפואי ברקע אשר מעלה סימני שאלה, ניתן להפנות את המטופל להערכת רופא שניוני בתחום הרלוונטי (קרדיולוג, מומחה קרישה וכד').

4. אישורים או הפניות המתבקשים על ידי חברות ביטוח (כגון דרישה להפניה לרפואה משלימה כתנאי לתשלום הכיסוי הביטוחי למטופל) –

מומלץ לנפק **סיכום מידע רפואי** עדכני, עם התייחסות למצבו של המטופל כפי שהוא מתאר אותו ("סובל מכאבי גב תחתון, לפי דיווחו נעזר בטיפול אקופונקטורה/מעוניין בטיפול רפואה משלימה" וכד').

המלצות רפואיות לטיפולים ספציפיים מומלץ לתת בהתאם לספרות הרפואית המקובלת, ובהתאם להכרותו של הרופא עם הפרקטיקה הנדונה.

- במקרה של בקשה של חברת ביטוח לאישור כשירות לטיסה לצורך ביטוח נסיעות לחו"ל – מומלץ לנפק סיכום מידע רפואי עדכני; ניתן להתייחס למצב קליני יציב – באם המצב אכן כזה.
- במידה והבקשה נוגעת לאדם שנפטר, יש להפנות את המבקש למשרד המרכז הרפואי, לבחינה ווידוא של קבלת צו ירושה או צו קיום צוואה וכיו"ב. תדפיס תיק רפואי מלא ניתן לקבל במשרדי המרכזים הרפואיים.

- באשר למקרים בהם נדרש רופא לחתום כגורם מאמת חתימה על מסמכי חברות ביטוח – הואיל ומדובר באימות חתימה, הרופא רשאי, אך לא חייב, לחתום כגורם מאמת. יש לציין כי עפ"י רוב, גם עורך דין ובעלי משלח יד אחרים (אחות, עו"ס) יכולים לשמש כגורמים מאמתים.

5. מומלץ לנפק סיכום מידע רפואי באמצעות טופס "אישור רפואי" שנמצא בטבלת האישורים. על הסיכום לכלול את עיקרי המידע הרפואי כמקובל (מחלות כרוניות, תרופות כרוניות, רגישויות וככל שקיים, מידע עדכני בנוגע לגובה, משקל, דופק ולחץ דם). על המידע להיות עדכני ומדויק.

6. אישורים רפואיים למערכת החינוך (בהתאם לחוזרי מנכ"ל משרד החינוך) ואישורים רפואיים ללימודי ספורט:

- מדי שנה נדרשים ההורים למלא הצהרה על בריאות ילדם. לעמדת הקופה אין לדרוש חתימת רופא על הצהרת ההורה ולפיכך רופא משפחה אינו נדרש לחתום על הצהרה זו. רק במקרה שהצהרת ההורה מציינת מצב חולי, יש לצרף להצהרה סיכום מידע רפואי מרופא מטפל, שיקלול התייחסות לקיום או העדר של מגבלות על פעילותו של התלמיד במסגרת המוסד החינוכי (פעילות גופנית או אחרת).

- רופא משפחה אינו נדרש למלא אישור להשתתפות תלמיד בריא בלימודים או בפעילויות במוסד החינוכי או מטעמו.

- אישור מחלה לתלמיד – ניתן לנפקו לתקופת המחלה, אולם לפי הנחיות משרד החינוך בהיעדרות שנמשכה עד 4 ימים ברצף (כולל היום הרביעי) נדרש אישור הורים בלבד. במקרה של היעדרות הנמשכת יותר מארבעה ימים נדרש אישור רופא.

- אישור על ביקור במרפאה/מוסד רפואי יינתן על ידי גורם מנהלי במוסד הרפואי ויכלול את שם התלמיד ומועד הביקור. אין צורך בחתימת איש צוות רפואי על האישור.
- במקרים שמתקיימת פעילות החורגת מהפעילות הבית ספרית הרגילה אין לדרוש אישור חתום ע"י רופא לשם ביצוע פעילות חריגה, אלא אם ההורים בחרו בכך, או במקרה שההצהרה שמסרו בתחילת השנה מציינת מגבלה רפואית.
- עבור תלמידים בריאים, אין צורך באישורים רפואיים לנסיעות לפולין, ולפעילויות גדנ"ע.
- לקבלת בני נוער לפנימיות – מספיק לצרף סיכום מידע רפואי עדכני מטווח זמן שלושה החדשים האחרונים, הסיכום צריך לכלול כמקובל: מחלות כרוניות, תרופות כרוניות, רגישויות וככל שקיים, מידע עדכני בנוגע לגובה, משקל, דופק ולחץ דם. במידה וידוע על תוצאות בדיקת סקר לשחפת מומלץ לציין זאת או לצרף את התוצאה, אך אין זו חובה.
- לימודי ספורט ופעילות גופנית – רופאי משפחה אינם נדרשים במסגרת תפקידם לקבוע כשירות לפעילות גופנית מאומצת, היות שקביעה מעין זו הינה בתחומם של רופאי ספורט ופיזיולוגים של מאמץ, ומחייבת היכרות מעמיקה הן עם מצבו הבריאותי של המועמד והן עם טיב ועומס המאמצים הנדרשים במהלך הלימודים. רופאי המשפחה יכולים לספק למועמדים סיכום מידע רפואי עדכני.
- לעניין אישור רפואי להתאמן בחדר כושר – ככלל, אין צורך לחתום או למלא אישור כזה לאדם בריא. אדם כזה ממלא לפי החוק טופס הצהרה בלבד. במקרים בהם מטופל מילא טופס הצהרה לחדר כושר ובו פרט מגבלות רפואיות, רק אז נדרש רופא המשפחה לספק טופס אישור לחדר כושר הקיים במערכת הקליקס, בכפוף להכרותו עם המטופל ולשיקול דעתו. במידת הצורך ובהתאם לתחום הרלוונטי ניתן להפנות את המטופל לייעוץ רופא שניוני.

**נספח מס' 1: דוגמאות לאישורים שהינם לצרכי ריפוי, מתוך חוק ביטוח בריאות ממלכתי
(לא מדובר ברשימה סגורה):**

24. כל האישורים הניתנים שהם לצרכי רפוי כגון –

- (1) סיכומים לגורמים רפואיים
- (2) אישור בריאות לתלמיד לחזור ללימודים
- (3) פטור ממכס של מכשיר רפואי, או תרופה
- (4) אישור קבלת דירה או החלפתה – מטעמי בריאות
- (5) טלפון מטעמי בריאות
- (6) פטור או הנחה במיסים ואגרות מטעמי בריאות
- (7) אישור לצה"ל על מצב בריאות
- (8) אישור רפואי לבית-אבות ומוסדות סיעודיים לפי הפרטים בכרטיס הרפואי
- (9) תעודת פטירה
- (10) אישור על מצב בריאות על גבי טופס סטנדרטי.
- (11) למוסד לביטוח לאומי – תעודה רפואית ראשונה לנפגע בעבודה וכן תעודת אי כושר.